

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na zapytanie nr 3924 posła Tomasza Rzymkowskiego z 8 września 2026 roku w sprawie upamiętnienia Anny i Jana Jelinków, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Zgodnie z art. 6a *ustawy z dnia 21 listopada 2026 roku o muzeach* (Dz. U. z 2022 r. poz. 385.) Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego koordynuje i realizuje politykę państwa w zakresie miejsc pamięci narodowej. W tym celu ministerstwo oferuje wsparcie inicjatyw mających na celu trwałe upamiętnienie istotnych wątków dla zachowania pamięci historycznej. Główną formą realizacji tego zadania jest koordynacja programu *Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju*. Program przeznaczony jest do wsparcia opieki nad miejscami pamięci i trwałymi upamiętnieniami na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiącymi materialne świadectwo kluczowych wydarzeń z historii Polski. Wspierane są także działania mające na celu upowszechnianie wiedzy na temat miejsc, faktów i postaci związanych z walką i męczeństwem.

Działania w ramach programu mogą obejmować w szczególności ufundowanie tablicy pamiątkowej lub pomnika, przygotowanie wystawy czasowej lub stałej. Program umożliwia również prowadzenie badań archeologicznych i innych prac badawczych, organizację wydarzeń okolicznościowych oraz remont istniejących obiektów. Wnioskodawcami mogą być w szczególności samorządowe instytucje kultury, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, uczelnie publiczne i uczelnie niepubliczne, kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne. Oferowane wsparcie finansowe ze strony ministerstwa jest odpowiedzią na inicjatywę społeczności lokalnych i realizowane jest na ich wniosek. Wskazanie osób i wydarzeń, które mają zostać upamiętnione, pozostaje w gestii wnioskodawców.

Zadania z obszaru polityki pamięci realizują również instytucje kultury i instytuty badawcze podległe Ministrowi KiDN. Zgodnie z *ustawą z dnia 9 listopada 2017 r. o Instytucie Solidarności i Męstwa imienia Witolda Pileckiego* (Dz. U. z 2022 r. poz. 475) Instytut Pileckiego został powołany m.in. w celu uhonorowania i upamiętnienia osób zasłużonych dla Narodu Polskiego w pielęgnowaniu pamięci lub niesieniu pomocy obywatelom polskim lub Polakom o innej przynależności państwowej będącymi ofiarami zbrodni sowieckich, nazistowskich zbrodni niemieckich, zbrodni z pobudek nacjonalistycznych lub innych przestępstw stanowiących zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodni wojennych, w okresie od 8 listopada 1917 r. do 31 lipca 1990 r.

W ramach swojej działalności statutowej Instytut podjął szereg działań zmierzających do udokumentowania, uhonorowania i upowszechnienia wiedzy o działalności Anny i Jana

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2599012.11701286.11023411

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

Jelínków. Przeprowadzono m.in. kwerendy dotyczące działalności małżeństwa Jelínków, a także nawiązano kontakt z ich krewnymi. W toku tych prac zwrócono zwłaszcza uwagę na działalność Anny Jelínkovej, która wspierała swego męża w niesieniu pomocy osobom prześladowanym, a której zasługi nie było dotąd wystarczająco podkreślane.

Podjęte działania doprowadziły 2 czerwca 2021 r. na wniosek dyrektora Instytutu Pileckiego do pośmiertnego odznaczenia obojga małżonków *Medalem Virtus et Fraternitas* przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W związku tym wydarzeniem Instytut upowszechniał historię Anny i Jana Jelínków m.in. poprzez audycje radiowe, media społecznościowe oraz inne kanały informacyjne. Ich działalność była także przypominana przez Instytut w lipcu br. w związku z obchodami Narodowego Dnia Pamięci o Polakach - Ofiarach Ludobójstwa dokonanego przez OUN i UPA na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie informuję, że decyzje dotyczące nadawania nazw ulicom, placom czy instytucjom edukacyjnym pozostają w wyłącznej kompetencji właściwych organów samorządowych zgodnie z *art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2026 r. poz. 662, 912). W przypadku wystąpienia samorządów z konkretnymi inicjatywami dotyczącymi upamiętnienia Anny i Jana Jelínków Ministerstwo deklaruje stosowne wsparcie merytoryczne ze strony właściwych instytucji podległych.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/